

Lausunto

24.05.2021

Asia: VM019:00/2021, VN/2033/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022

Lausunnonantaja

Lausunnonantaja on:

Kunta

Huomiot valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

a) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Länsi-Uudenmaan osalta rahoitus on riittämätön. On haastavaa käynnistää hyvinvointialue täysin uutena hallinnollisena rakenteena. Pitkällä aikavälillä tämä tarjoaa mahdollisuuden tehokkaisiin ratkaisuihin, mutta muutosvaiheessa se lisää työmäärää ja kustannuksia. Tämä poikkeaa monen muun hyvinvointialueen tilanteesta, jossa alueellisia rakenteita on aiempien ratkaisujen vuoksi jo olemassa. Lisäksi muualla kuin Uudellamaalla hyvinvointialueet voivat rakentua sairaanhoitopiirin jo olemassa oleviin hallintoratkaisuihin. Uudenmaan erillISRatkaisusta johtuen hyvinvointialueiden organisaatiot rakennetaan kokonaan alusta, mikä lisää merkittävästi valmistelukustannuksia.

Määräytymisperusteissa tulisi huomioida erityisesti muutoksen kohde, eli asukkaiden määrä ja järjestämisvastuullisten määrän muutos. Tämän takia vuoden 2021 osalta tulee myöntämisperusteet olla mallin A – mukaiset ja vuoden 2022 osalta myöntämisperusteet tulee olla mallin B – mukaiset.

Tuki- ja hallintopalvelurakenteiden skaalaaminen tehdään suhteessa hyvinvointialueen asukasmäärään. Nyt valittu kriteeristö ei huomioi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen

väestömäärää. Pidämme välttämättömänä, että hyvinvointialueen lakisääteisten tehtävien siirtoon ohjataan myös muuta valtion talousarvion mukaista rahoitusta, kuten muistioloonnoksessa todetaan.

Hallinnollisten ratkaisujen lisäksi sote-palvelujen tietojärjestelmien yhteen toimivuuden varmistaminen ja järjestelmäkannan yhdistäminen tulee olemaan merkittävä kustannuserä. ICT-järjestelmien hankkimiseksi tulee myöntää oma lisärahoitus. ICT-ratkaisujen osalta tulee huomioida sote-rakennemuutosten muutosvaikutukset kokonaisuudessaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ja kunnissa. Yleishallinnon ja ICT-infran palvelut ja niistä vastaava ICT-asiantuntijahenkilöstö tarvitaan jatkossa sekä Länsi-Uudenmaan kunnissa että hyvinvointialueella. Osa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ICT-hankinnoista ja kilpailutuksista tulee olemaan pitkiä prosesseja (erityisesti asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisut) eivätkä ne tule valmiiksi nyt esitetyssä v. 2023 tavoiteaikataulussa. Valtion tulee huomioida sote-hyvinvointialueiden rahoituksessa panostukset em. uutena hankittaviin ja väliaikaisiin ICT-perusratkaisuihin sekä digiratkaisujen edistämiseen. Lisäksi on otettava huomioon, että kuntakohtaisia ICT- ja hankinta-asiantuntijalisäresursseja tarvitaan sote-transition toteuttamiseen määrääjäksi, jotta tämä transiitio pystytään ylipäättänsä toteuttamaan. Länsi-Uudenmaan alueen pienimmät kunnat kärsivät jo nyt huomattavasta ICT- ja hankinta-asiantuntijaresurssien niukkuudesta, ja suurempienkin kuntien asiantuntijaresurssit ovat mitoitettu vain niiden omiin tarpeisiin. Kilpailu asiantuntevista ICT- ja hankinta-asiantuntijaresursseista on kovaa, joten riittävän määrällisen asiantuntijaresurssoinin järjestäminen sote-transiittoa varten tulee olemaan haasteellista kuntien nykyisten palkkatasojen ja palkkauspoliittikkojen mukaisesti. Myös tämä tulisi ottaa huomioon transiitioajan rahoituksen suunnittelussa.

b) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

-

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuiotioon

Muut huomiot

On välttämätöntä, että hyvinvointialueille myönnetään rahoitusta valmistelutyöhön. Vuoden 2022 avustus on tärkeä ja rahoituksen tulee olla riittävän suuri.

On hyvä, että rahoitusta ei tarvitse hakea erikseen. Hallinto tulee pitää mahdollisimman keveänä.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen toiminnan rahoitus on turvattava erillisellä rahoituksella, eikä voida ajatella, että tarkoitukseen käytettäisiin kunnille myönnettyä valtioneuvoston asetuksen 7/2020 mukaista sote-rakennemuutosten valmistelun rahoitusta. Asetuksen muistion mukaisesti em. rahoituksessa kyse ei ole tulevan sote-uudistuksen toimeenpanosta, vaan voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuvasta vapaaehtoisesta alueellisesta yhteistyön ja yhteisen valmistelun tukemisesta. Nyt kunnat rahoittavat rakennemuutoshanketta 20 %:lla.

Immonen Mari

Espoon kaupunki - Jukka Mäkelä kaupunginjohtaja Espoon kaupunki